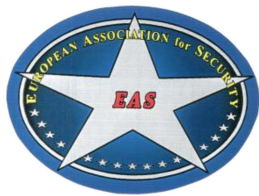

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПІДКОМІСІЯ З ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОМІСІЇ МОН УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ЄВРОПЕЙСЬКА АСОЦІАЦІЯ НАУК З БЕЗПЕКИ, ПОЛЬЩА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"

Збірник

**XIII Міжнародної науково-методичної конференції,
147 Міжнародної наукової конференції
Європейської Асоціації наук з безпеки (EAS)
«БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ»
Харків, Україна, 2 - 3 грудня 2021 р.**

Collection

**XIII International Scientific and Methodological Conference,
147 International Scientific Conference
of the European Association for Security (EAS)
«HUMAN SAFETY IN MODERN CONDITIONS»
Kharkiv, Ukraine, December 2 - 3, 2021**

Харків, Україна 2021

УДК 614.8:574.2

З-41

Збірник статей упорядкували: Березуцький В. В.
Ільїнська О. І.
Шпак І. С.
Відповідальний за випуск: Березуцький В. В.

З-41 Збірник доповідей XIII Міжнародної науково-методичної конференції та 147 Міжнародної наукової конференції Європейської Асоціації наук з безпеки (EAS) «БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ», 2 – 3 грудня 2021р., НТУ «ХПІ». – Х.: ФОП Панов А.М., 2021. – 248 с.

ISBN 978-617-8113-11-7

У збірнику приводяться тези наукових доповідей XIII Міжнародної науково-методичної конференції та 147 Міжнародної науково-методичної конференції Європейської Асоціації наук з безпеки (EAS) «БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ», 2–3 грудня 2021 р. В тезах доповідей з напрямку життєдіяльності людини, розглянуті питання пов'язані з цивільною безпекою, збереженням життя та здоров'я людини, небезпекою підприємств, сільського господарства, транспорту та оточуючого середовища. Розглянуті сучасні технології пов'язані із захистом природи та людини, а також ролі інформаційних та експертних систем у вирішенні питань безпеки життєдіяльності. Наукові доповіді, що наведено у збірнику, можуть бути корисними для науковців, викладачів вищих навчальних закладів освіти, аспірантів, студентів та слухачів курсів підвищення кваліфікації.

The book presented scientific theses of the XIII International Scientific and Methodological Conference and 147 International Scientific Conference of the European Association of Security (EAS) «HUMAN SAFETY IN MODERN CONDITIONS», December 2-3, 2021. In the abstracts of reports on the direction of human life, the issues related to civil safety, preservation of human life and health, danger to enterprises, agriculture, transport and the environment. The considered modern technologies are connected with the protection of nature and man, as well as the role of information and expert systems in solving life safety issues. Scientific reports that are in the collection can be useful for scientists, teachers of higher educational institutions, graduate students, and training courses.

Статті друкуються у авторській редакції і відповідність за їх редагування несуть автори. Оргкомітет конференції претензії з цього приводу не приймає.

Articles published in author's edition and responsibility for editing them are the authors. Organizing Committee does not accept claims on this matter.

УДК 614.8:574.2

ISBN 978-617-8113-11-7

© Березуцький В.В., Шпак І.С.,
Ільїнська О.І., 2021 р.
© Автори, 2021 р.

Майже стільки (16,0 %) побоюються збільшення кількості і масштабів техногенних катастроф.

ШВЧ при роботі зі ШІ. В Україні людей, які працюють зі ШІ, захищають від впливу психофізіологічних чинників так: робочі місця з комп'ютерами повинні розміщуватися таким чином, щоб відстань від екрана одного монітора до тилу іншого було не менше 2,5 м, а відстань між бічними поверхнями відеомоніторів - не менше 1,2 м, робочі місця з персональними комп'ютерами по відношенню до світлових прорізів повинні розташовуватися так, щоб природне світло падало збоку, переважно зліва. Обов'язково дотримуватись додаткових технологічних перерв. ВОЗ рекомендує запровадити забезпечення виконання політики і практики в області гігієни праці та охорони здоров'я працівників, включаючи виявлення випадків стресу, зловживання психоактивними речовинами і хвороб, і надання ресурсів для вирішення цих проблем; інформування працівників про наявні види допомоги; залучення працівників до процесу прийняття рішень, створення у них почуття причетності і участі в управлінні процесами; впровадження заходів по організації праці, що сприяють нормальному балансу між роботою та особистим життям; реалізація програм з кар'єрного розвитку працівників; визнання і винагороду внеску працівників.

Висновок. Робота зі ШІ потребує виконання всіх прав людини та його вимог, захист від погіршення зору, запровадження заходів для покращення здоров'я, ментального здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 49, ст.668. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
2. Стаття «Протистояти загрозам штучного інтелекту можна, не перешкоджаючи інноваціям» URL: https://lb.ua/tech /2019/01/15/ 417108 _protivostoyat _ugrozam.html.

АТЕСТАЦІЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ ЗА УМОВАМИ ПРАЦІ І ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

CERTIFICATION OF WORKPLACES AND FEATURES OF ITS CONDUCT IN MODERN CONDITIONS

К.т.н, доц. С. О. Кисельова, ст. викл. Н. В. Козодой

Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків

Анотація. Базовим принципом у сфері охорони праці є пріоритет життя і здоров'я працівників. Зокрема, це забезпечується тим, що роботодавець зобов'язаний проводити атестацію робочих місць за умовами праці у встановлені законодавством строки. За результатами атестації визначаються робочі місця зі шкідливими/важкими умовами праці і працівники отримують право на відповідні пільги і компенсації, скорочення тривалості робочого тижня, додаткову відпустку, пенсію завікомна

пільгових умовах. Порядок проведення атестації потребує приведення у відповідність з цифровізацією економіки, змінами у трудовому законодавстві та особливостями роботи підприємств в умовах карантинних обмежень.

Ключові слова: охорона праці, атестація робочих місць за умовами праці, шкідливі умови праці, COVID-19.

Abstract. The basic principle in the field of occupational health is the priority of life and health of workers. Therefore, the employer is obliged to certification of workplaces within the time limits established by law. The results of the certification determine workplaces with harmful working conditions and worker are entitled to appropriate benefits and compensation, reduction of the working week, additional vacation, old-age pension on preferential terms. The procedure for certification should be brought in line with the digitalization of the economy, changes in labor legislation and the peculiarities of the enterprises during quarantine.

Keywords: occupational health and safety, certification of workplaces, harmful working conditions, COVID-19.

Вступ. Пріоритет життя і здоров'я працівників є одним з базових принципів у сфері охорони праці. Важливим елементом для забезпечення нешкідливих і безпечних умов праці на робочих місцях є обов'язкове проведення роботодавцем атестації робочих місць за умовами праці.

Актуальність. Для України є актуальними виклики, спричинені необхідністю діджиталізації і триваючою пандемією COVID-19. Це призвело до переосмислення усталених уявлень у всіх сферах життя і стало поштовхом для приведення законодавства про охорону праці у відповідність з сучасними реаліями.

Основний зміст дослідження. Відомо, що працівники, які на робочих місцях зазнають впливу шкідливих виробничих факторів, мають право на пенсію за віком на пільгових умовах, пільги і компенсації, скорочення тривалості робочого тижня, додаткову відпустку, тощо [1 – 3]. Підставою для цього є результати атестації робочих місць за умовами праці (далі – атестація), обов'язковість проведення якої покладається на роботодавця [4 – 5]. Правовими підставами для проведення атестації є чинне законодавство [1- 7]. Атестація проводиться не рідше ніж один раз на п'ять років.

У теперішній час проведення атестації потребує перегляду, що обумовлено низкою причин. З 10.06.2021 р. скасовано обов'язковість паперових трудових книжок [8]. Крім того, часто роботодавець не може провести атестацію у встановлені законодавством термін через карантинні обмеження. Наразі оприлюднено проект постанови кабінету міністрів України, який передбачає внесення змін до порядку проведення атестації [8]. Аналіз проекту, виявив, що строк дії попередньої атестації можна продовжити на період до шести 6 місяців, але не більше ніж на 30 днів із дня скасування карантину. Відомості з наказу щодо права на пенсію за віком на пільгових умовах стосовно кожного працівника вносяться до реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Висновок. При дослідженні нормативних документів, що визначають порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці, встановлено необхідність приведення їх у відповідність зі змінами в законодавстві про охорону праці та

трудовому законодавстві і особливостями організації трудового процесу в умовах карантинних обмежень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про охорону праці». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992. № 49. С.668 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення 18.10.2021 р.).
2. Кодекс законів про працю». Редакція від 14.08.2021. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення 18.10.2021 р.).
3. Закон України «Про пенсійне забезпечення». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992. № 3. С.10. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text> (дата звернення 18.10.2021 р.).
4. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці. Постанова Кабінету міністрів України від 1. 08. 1992 р. № 442. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-92-%D0%BF#Text> (дата звернення 18.10.2021 р.).
5. Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці. Постанова Міністерства праці України від 01.09.92 р. №41. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0041205-92#Text> (дата звернення 18.10.2021 р.).
6. Про затвердження списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятості в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах. Постанова Кабінету міністрів України від 24. 06. 2016 р. № 461. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/461-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення 18.10.2021 р.).
7. Державні санітарні норми та правила «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу». Наказ Міністерства охорони здоров'я від 6. 05. 2014 р. № 248. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14#Text> (дата звернення 18.10.2021 р.).
8. Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2021. № 19. С. 171. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1217-20#Text> (дата звернення 18.10.2021 р.).
9. Повідомлення про оприлюднення проекту Методичних рекомендацій щодо проведення атестації робочих місць за умовами праці : Державна служба України з питань праці. 15 березня 2021. URL : <https://dsp.gov.ua/povidomlennia-pro-opryliudnennia-proiektu-metodychnykh-rekomendatsii-shchodo-provedennia-atestatsii-robochykh-mists-za-umovamy-pratsi/> (дата звернення 18.10.2021 р.).

ВИКОРИСТАНІ ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЯК НЕБЕЗПЕЧНА СКЛАДОВА ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ THE USED MEANS OF PERSONAL PROTECTIVE EQUIPMENT IS A DANGEROUS COMPONENT OF SOLID WASTE

Ph.d Н. В. Рашкевич, с.н.с., д.т.н. В. М. Лобойченко

Національний університет цивільного захисту України, м. Харків

к.х.н., доц. Н. О. Леонова

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків

Анотація. Обґрунтовані доцільність та необхідність наукових досліджень щодо встановлення небезпеки використаних засобів індивідуального захисту на довкілля та населення, розробки методів поводження з їх масовим утворенням.